

Nebati mahsulleri ve prinayı tasir ve tasfiye eden sinai müesseselerden muamele vergisinin aynen alınması hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 16 . XI . 1942 - Sayı : 5258)

No.
4307

Kabul tarihi
13 . XI . 1942

BİRİNCİ MADDE — Nebati mahsulleri ve prinayı tâsir veya tasfiye etmek suretiyle istihsal olunan yağlardan 3843, 4040 ve 4290 numaralı kanunlar hükümleri dairesinde alınmakta olan muamele vergilerini, Maliye vekâleti, tesbit edeceği cins yağlar için, lüzum göreceği mahallerde para yerine aynen yağ olarak almağa mezundur.

Verginin aynen alındığı hallerde sinai müesseselerce istihsal olunan yağların kilo üzerinden tutarı vergiye matrah ittihaz olunur.

İKİNCİ MADDE — Yukarıki maddede yazılı esaslar dairesinde vergileri aynen alınacak sinai müesseselere imalât yaptıran toptancı ticarethane ve mütaahhitlerle, bu sinai müesseselerden veya bunların fiyal, şube ve satış mağazalarından doğrudan doğruya veya komüsyoncu, simsar gibi mutavassıtlar delâletiyle mal alan toptancı ticarethane ve mütaahhitler ve bu sinai müesseselerin filval, şube ve satış mağazaları ayrıca muamele vergisine tabi tutulmaz.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Muamele vergisinin aynen alınacağı yerlerde keyfiyet varidat dairelerince, sinai müesseselere yazı ile bildirilir. Bu müesseseler, keyfiyetin kendilerine tebliğini takibeden gündün itibaren vâkı olacak istihsal miktarlarını 3843 numaralı kanunun 23 ncü maddesinde yazılı esas ve şekillere göre varidat dairesine bir beyanname ile bildirmeğe mecburdurlar. Mükellefler, bu beyannamelerde satış kıymetleri yerine bir ay içinde istihsal ettikleri yağların cins, nevi ve miktarlarını ve bu miktarlar üzerinden vergi olarak aynen alınacak yağ miktarlarını ayrı, ayrı gösterirler.

Mükellefler, beyan ettikleri miktarlara göre vergi olarak tahakkuk eden yağları, mahal ve mevkileri varidat dairelerince kendilerine vazı ile bildirilecek depo ve mahallere, bevanname verme müddeti ile onu takibeden bir hafta içinde kendi kap ve vasıtalarıyla getirip teslim etmeğe mecburdurlar. Bu depo veya mahaller, sinai müesseselere 25 kilometreden uzak bir mesafede bulunduğu takdirde 25 kilometrevi asan mesafenin her kilometresi için mükelleflere mahallî belediyelerden alınacak ravice göre nakliye ücreti verilir.

Varidat daireleri, icabı halinde vergi olarak teslim edilecek yağların teslim müddetinin bitmesinden itibaren 20 günü geçmemek üzere kendi depo ve ambarlarında muhafaza edilmesine sinai müesseseleri mecbur tutabilir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Mükellefler, kendi beyanlarına müsteniden vergi olarak tahakkuk eden yağ miktarlarına itiraz edemezler. Müddetinde beyanname vermiyen veya beyanname veripte yağları teslim etmiyen sinai müesseselerden, teslim mecbur olduğu yağlar, müessese depolarında yağ bulunduğu takdirde aynen ve % 25 fazlasiyle, yağ mevcut olmadığı takdirde bu yağların tahakkuk tarihindeki piyasa kıymeti esas tutularak bedelen ve bir misli fazlasiyle Tahsili emval kanununa göre tahsil edilir.

Pivasa kıymeti ticaret odalarından ve bulunmıyan yerlerde belediyelerden tahkik olunur.

Teslime mecbur olduğu yağları Devlet demir ve denizyolları idareleri vasıtasıyla nakleden mükellefler hakkında yağların bu idarelere 3 ncü maddede yazılı müddet içinde teslim edilmiş olması şartıyla, bu vasıtalarda vukubulacak tehhürlerden dolayı ceza tatbik olunmaz.

BEŞİNCİ MADDE — Vergileri aynen alınacak sınai müesseseler 3843 numaralı kanunun 27 nci maddesinde yazılı şartları haiz oldukları takdirde 3 ncü madde mucibince yapılacak tebliğ tarihinden itibaren tatbik edilmek üzere, taleplerine bakılmaksızın Maliye vekâletince götürü vergiye bağlanabilirler.

Götürü verginin matrahı, aynı kanunun 28 nci maddesinde yazılı esaslar dairesinde takdir olunur. Ziraat memuru bulunan yerlerde, resen takdir komisyonlarına bu memur da iştirak eder.

Resen takdir olunan matrahlar üzerinden tahakkuk ettirilen götürü vergi miktarları mükelleflere tebliğ olunur. Mükellefler tebliğ olunan vergiye ve resen takdir komisyonunun kararlarına karşı 3692 numaralı kanun hükümleri dairesinde itiraz ve temyiz talebinde bulunabilirler.

İtirazlar taksiti gelen vergilerin tahsilini tehir etmez. Katî ve nihai kararlar neticesinde matrahın tanzili icap ettiği takdirde fazla alınmış olan yağların bedeli, teslim edildiği tarihteki piyasa fiyatı üzerinden mükelleflere iade olunur.

Katileşen götürü vergi miktarı bir malî yıl için muteberdir.

Götürü olarak tahakkuk ettirilen miktarların taksit zamanları varidat dairesince mahallî icaplara göre tesbit ve mükelleflere yazı ile tebliğ olunur. Taksit zamanı gelen yağlar, her taksitin taallûk ettiği ayın on beşinci günü akşamına kadar üçüncü maddenin ikinci fıkrası hükmü dairesinde mükellefler tarafından mahalline teslim olunur.

Varidat daireleri icabı halinde, taksit ayının girmesinden evvel yazı ile mükellefe bildirmek ve teslim müddetinin bitmesinden itibaren bir haftayı geçmemek şartıyla, yağları kendi depo veya ambarlarında muhafaza etmeğe mükellefleri mecbur tutabilir.

Teslime mecbur olduğu yağları, yukarıki fıkralarda yazılı müddetler içinde teslim etmeyen mükellefler hakkında 4 ncü madde mucibince muamele yapılır.

ALTINCI MADDE — Vergileri aynen alınan sınai müesseseler namına 3843 numaralı kanuna muhalif hareketlerinden dolayı mezkûr kanun hükümleri dairesinde resen veya ikmalen tahakkuk ettirilen vergi ve ceza zamları hakkında aynen istîfa usulü tatbik edilmez.

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — Bu kanun mucibince alınacak ayniyatın tahsili hususunda yapılacak her türlü masraflarla kullanılacak memur ve müstahdemlerin aylıkları 1942 malî yılı Maliye bütçesinin umumî tasarruflarından bu bütçenin sonunda açılacak bir fasla naklen tesviye olunur.

Teşkilâta ait kadrolar, İcra Vekilleri Heyetince tesbit olunur.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — 3843 numaralı kanunun 27 ve 28 nci maddeleri mucibince götürü vergiye bağlanmış olan müesseselerden bu kanuna göre vergisi aynen alınacak olanlar bu kanunun 5 nci maddesi hükmü dairesinde götürü vergiye bağlanırlar.

YEDİNCİ MADDE — Bu kanun 3780 sayılı kanunun tatbikına lüzum kalmadığının Hükümetçe ilân edildiği malî yılın hitamında mer'iyetten kalkar.

SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

DOKUZUNCU MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye, Maliye ve İktisat vekilleri memurdur.

14 tesrinisani 1942

“
Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve
numarası : 14 . XI . 1942 ve 1/878
Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası : 14 . XI . 1942 ve 4/961
Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların Cilt Sayfa
cilt ve sayfa numaraları : 28 14,25,32,38,47 :48,48,49:52